

Quickscan natuurwaarden

Hoogstraat 157-169 te Landgraaf, gemeente Landgraaf

Kennis- en
adviescentrum

Historisch voor-
onderzoek

Risicoanalyse

Detectie

Benaderen en
veiligstellen

Ecologie

Vliegtuigberging

Archeologie

Sanering

<i>rapportnummer</i>	260702_E26014_QS_01
<i>titel</i>	Quicksan natuurwaarden – Hoogstraat 157-169 te Landgraaf, gemeente Landgraaf
<i>versienummer</i>	1.0
<i>status</i>	Definitief
<i>datum</i>	2 juli 2026
<i>vestiging</i>	Hermalen 7 5481 XX Schijndel 088-4254640 ecologie@denoudengroep.com
<i>auteur</i>	Dhr. ing. R.M. Sanders (senior ecoloog)

© Den Ouden Bodac B.V., Schijndel

Foto's en tekeningen: Den Ouden Bodac B.V., tenzij anders vermeld.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers. Den Ouden Bodac B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Betrouwbaarheid

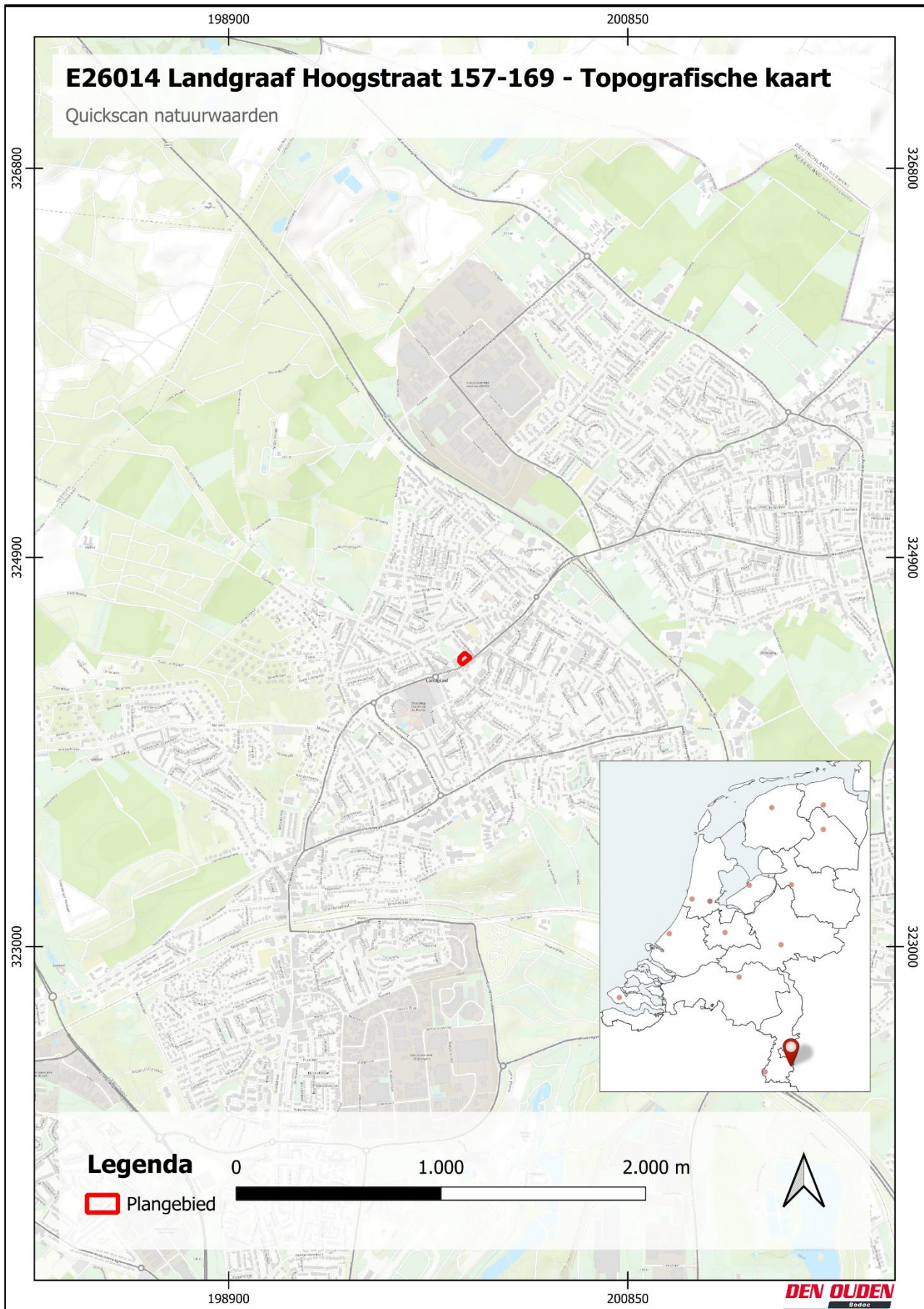
Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving.

Inhoudsopgave

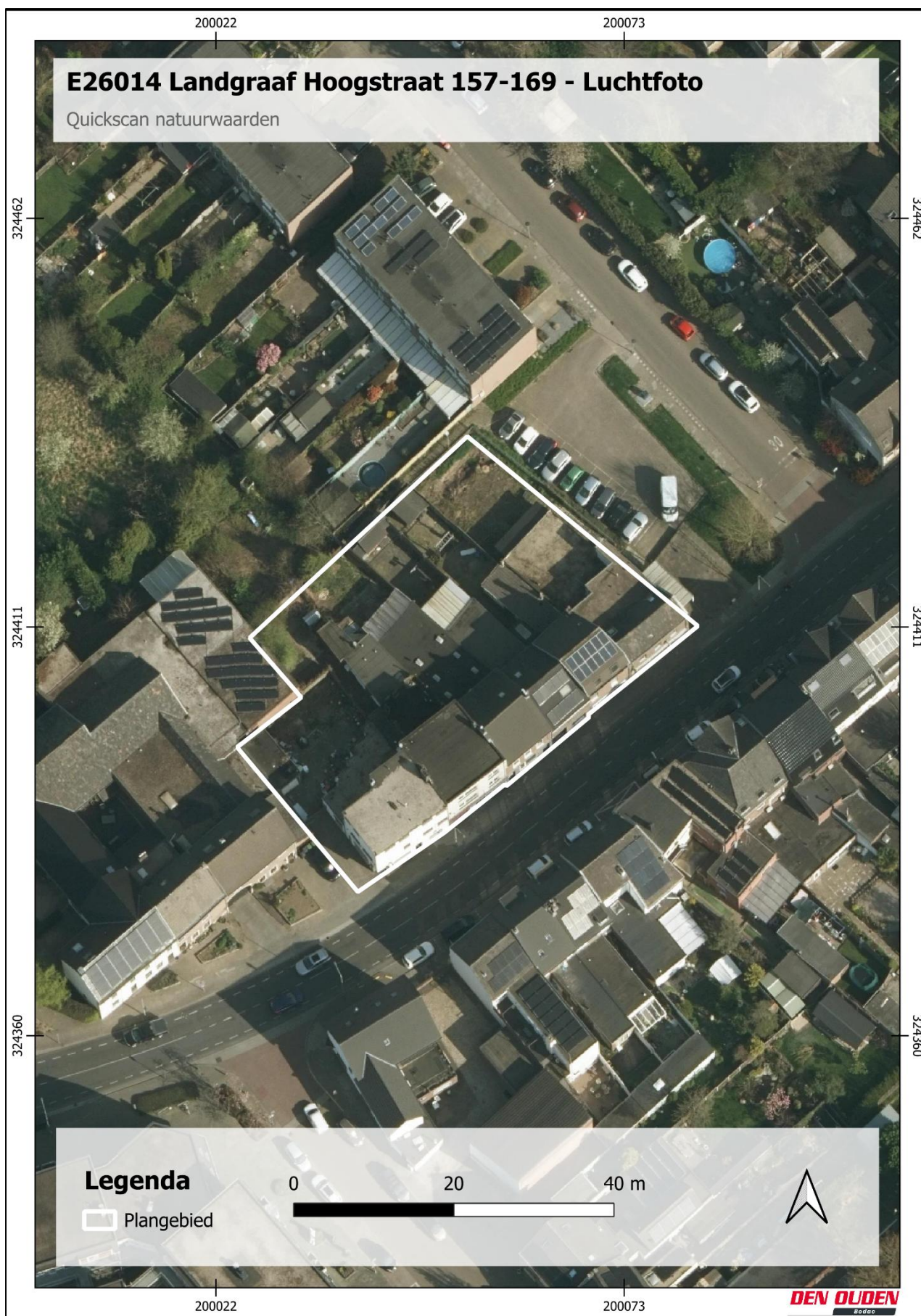
Administratieve gegevens	3
1 Inleiding	6
1.1 Aanleiding en doel	6
1.2 Ligging plangebied	6
1.3 Voorgenomen ingreep	6
2 Onderzoeksmethode	7
3 Natuurwetgeving	8
3.1 Natura 2000	8
3.2 Natuurnetwerk Nederland	8
3.3 Soortenbescherming	9
3.4 Houtopstanden	10
4 Natura 2000	11
5 Natuurnetwerk Nederland en Groenblauwe Mantel	12
6 Soortenbescherming	14
6.1 Broedvogels	14
6.2 Vleermuizen	16
6.3 Overige zoogdieren	18
6.4 Reptielen	19
6.5 Amfibieën	19
6.6 Vissen	19
6.7 Libellen	19
6.8 Vlinders	19
6.9 Overige ongewervelden	20
6.10 Planten	20
6.11 Specifieke zorgplicht	20
7 Houtopstanden	21
8 Conclusie	22
Literatuurlijst	23
Lijst van figuren	24
Bijlage 1 Relevante wetsartikelen	25
Omgevingswet	25
Besluit activiteiten leefomgeving	26
Besluit kwaliteit leefomgeving	41

Administratieve gegevens

<i>projectcode</i>	E26014
<i>adres</i>	Hoogstraat 157-169
<i>plaats</i>	Landgraaf
<i>gemeente</i>	Landgraaf
<i>provincie</i>	Limburg
<i>omvang plangebied</i>	± 1.675 m ²
<i>coördinaten plangebied</i>	W: 200.026 / 324.410 N: 200.053 / 324.435 O: 200.082 / 324.411 Z: 200.040 / 324.378 centrum: 200.052 / 324.410
<i>kadastrale gegevens</i>	gemeente Nieuwenhagen, sectie B: perceel 6551, 6552, 6553, 6554, 6555 en 6556
<i>(RO) kader onderzoek</i>	sloop bebouwing
<i>opdrachtgever</i>	gemeente Landgraaf Postbus 31000 6370 AA Landgraaf Tel: 14 045 E-mail: gemeente@landgraaf.nl

Figuur 1: Plangebied op de topografische kaart (bron: ESRI).

Figuur 2: Plangebied op de luchtfoto.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van de gemeente Landgraaf is door Den Ouden Bodac een quickscan natuurwaarden uitgevoerd. De quickscan natuurwaarden is uitgevoerd ten behoeve van de sloop van de bebouwing binnen het plangebied. Het doel van de quickscan natuurwaarden is om te bepalen of beschermde soorten flora en fauna binnen het plangebied of in de directe omgeving daarvan aanwezig kunnen zijn en of deze beschermde soorten nadelige gevolgen kunnen ondervinden van de voorgenomen plannen. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen plannen invloed kunnen hebben op beschermde natuurgebieden en/of houtopstanden.

1.2 Ligging plangebied

Het plangebied ($\pm 1.675 \text{ m}^2$) betreft woningen (al dan niet met een voormalige commerciële functie op de begane grond) met bijbehorende tuinen en is gelegen aan de Hoogstraat 157-169 te Landgraaf. In figuur 1 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven en figuur 2 betreft een luchtfoto van het plangebied. Het plangebied bestaat uit bebouwing, verharding en tuinen. De omgeving van het plangebied bestaat uit overige bebouwing, wegen en tuinen. In figuur 3 en 4 zijn overzichtsfoto's van het plangebied weergegeven.

Figuur 3. Voorzijde bebouwing binnen het plangebied.

Figuur 4. Achterzijde bebouwing binnen het plangebied.

1.3 Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens de bebouwing binnen het plangebied te slopen.

2 Onderzoeksmethode

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en een veldbezoek. Tijdens het bureauonderzoek is aan de hand van verspreidingsgegevens onderzocht of het plangebied binnen het verspreidingsgebied van beschermde soorten is gelegen. Tevens is aan de hand van kaarten van de provincie Limburg de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden bepaald. Het veldbezoek is uitgevoerd om de potenties van het plangebied en de omgeving voor beschermde soorten te beoordelen op basis van habitat en sporen. Het veldbezoek is uitgevoerd op 8 mei en 5 en 18 juni 2026. Omdat tijdens een quickscan natuurwaarden slechts de potenties van het plangebied voor beschermde soorten onderzocht worden, kan op basis van de quickscan niet altijd beoordeeld worden of bepaalde beschermde functies daadwerkelijk binnen het plangebied of in de omgeving aanwezig zijn. Hiervoor is mogelijk nader onderzoek benodigd. In de quickscan natuurwaarden wordt geadviseerd welke vervolgstappen nodig zijn om de voorgenomen plannen te kunnen toetsen aan het onderdeel natuurbescherming onder de Omgevingswet.

3 Natuurwetgeving

In Nederland is de natuurwetgeving geregeld in de Omgevingswet. Er zijn beschermde natuurgebieden, beschermde soorten en beschermde houtopstanden. De beschermde natuurgebieden zijn onderverdeeld in Natura 2000-gebieden, het Natuurnetwerk Nederland en overige provinciaal beschermde natuurgebieden en landschappen.

3.1 Natura 2000

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Nederland zijn 162 Natura 2000-gebieden aangewezen. Het netwerk bestaat uit gebieden die aangewezen zijn onder de Vogelrichtlijn en onder de Habitatrichtlijn. Binnen Natura 2000-gebieden zijn habitattypen, habitatrichtlijnsoorten, broedvogels en niet-broedvogels aangewezen waarvoor speciale instandhoudingsdoelstellingen opgesteld zijn. Deze instandhoudingsdoelstellingen mogen niet in het geding komen. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een Natura 2000-activiteit te verrichten tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval (artikel 5.1, lid 1 van de Omgevingswet). Een Natura 2000-activiteit is een activiteit, inhoudende het realiseren van een project als bedoeld in artikel 6, derde lid, van de habitatrichtlijn dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Een omgevingsvergunning kan verleend worden door het bevoegd gezag. In de meeste gevallen is de provincie het bevoegd gezag. In enkele gevallen, zoals voor plannen of projecten met betrekking tot rijks- en spoorwegen, grote wateren en defensie terreinen blijft het Rijk bevoegd gezag.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied verbinden. Gebieden die behoren tot het natuurnetwerk worden, evenals overige provinciaal beschermde natuurgebieden, aangewezen in de omgevingsverordening. In de omgevingsverordening worden ook de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk vastgesteld. De wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk mogen in beginsel niet worden aangetast. Ingrepen die de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk significant negatief aantasten zijn niet toegestaan tenzij er sprake is van een individuele kleinschalige ingreep of er sprake is van een individuele ingreep met een groot openbaar belang en er geen alternatieven zijn (nee, tenzij-principe) of wanneer een combinatie van plannen, projecten of handelingen de kwaliteit en/of kwantiteit van het natuurnetwerk op gebiedsniveau per saldo verbetert en de plannen, projecten of handelingen samenhangen in een ruimtelijke visie (saldobenadering). Wanneer aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan de ingreep onder strikte voorwaarden doorgang vinden. In het geval van een individuele kleinschalige ingreep kan dit door middel van een zelfstandige herbegeleiding van het natuurnetwerk. In alle gevallen dient natuurwinst/mitigatie/compensatie geborgd te worden.

3.3 Soortenbescherming

Met betrekking tot soortenbescherming is onderscheid te maken in Europees beschermde Vogelrichtlijnsoorten, Europees beschermde Habitatrichtlijnsoorten en nationaal beschermde soorten. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval (artikel 5.1, lid 2 van de Omgevingswet). Een flora- en fauna-activiteit is een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. Met betrekking tot Vogelrichtlijnsoorten (opgenomen in artikel 1 van de Vogelrichtlijn) geldt dat het verboden is deze soorten opzettelijk te doden, te vangen of te storen, de nesten, rustplaatsen en eieren van deze soorten opzettelijk te vernielen of te beschadigen en de eieren van deze soorten te rapen en onder zich te hebben. Dit geldt niet als een van de in lid 2 van artikel 11.37 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) genoemde uitzonderingen (zie bijlage 1) van toepassing is. Het verbod om Vogelrichtlijnsoorten opzettelijk te storen geldt niet als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Vergunningvrije gevallen zijn opgenomen in artikel 11.41 tot en met 11.45 van het Bal (zie bijlage 1). Met betrekking tot Habitatrichtlijnsoorten (opgenomen in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, bijlage I en II bij het verdrag van Bern en bijlage I bij het verdrag van Bonn) geldt dat het verboden is dieren in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen of te verstoren, eieren van deze dieren opzettelijk te vernielen of te rapen, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. Dit geldt niet als een van de in lid 2 van artikel 11.46 van het Bal genoemde uitzonderingen (zie bijlage 1) van toepassing is. Vergunningvrije gevallen zijn opgenomen in artikel 11.49 tot en met 11.53 van het Bal (zie bijlage 1). Met betrekking tot nationaal beschermde soorten (opgenomen in bijlage IX van het Bal) geldt dat het verboden is in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers opzettelijk te doden of te vangen, de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van deze dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen en vaatplanten opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. Dit geldt niet als een van de in lid 2 van artikel 11.54 van het Bal genoemde uitzonderingen (zie bijlage 1) van toepassing is. Vergunningvrije gevallen zijn opgenomen in artikel 11.55 tot en met 11.59 van het Bal (zie bijlage 1). Een omgevingsvergunning kan verleend worden door het bevoegd gezag. In de meeste gevallen is de provincie het bevoegd gezag. In enkele gevallen, zoals voor plannen of projecten met betrekking tot rijks- en spoorwegen, grote wateren en defensie terreinen blijft het Rijk bevoegd gezag.

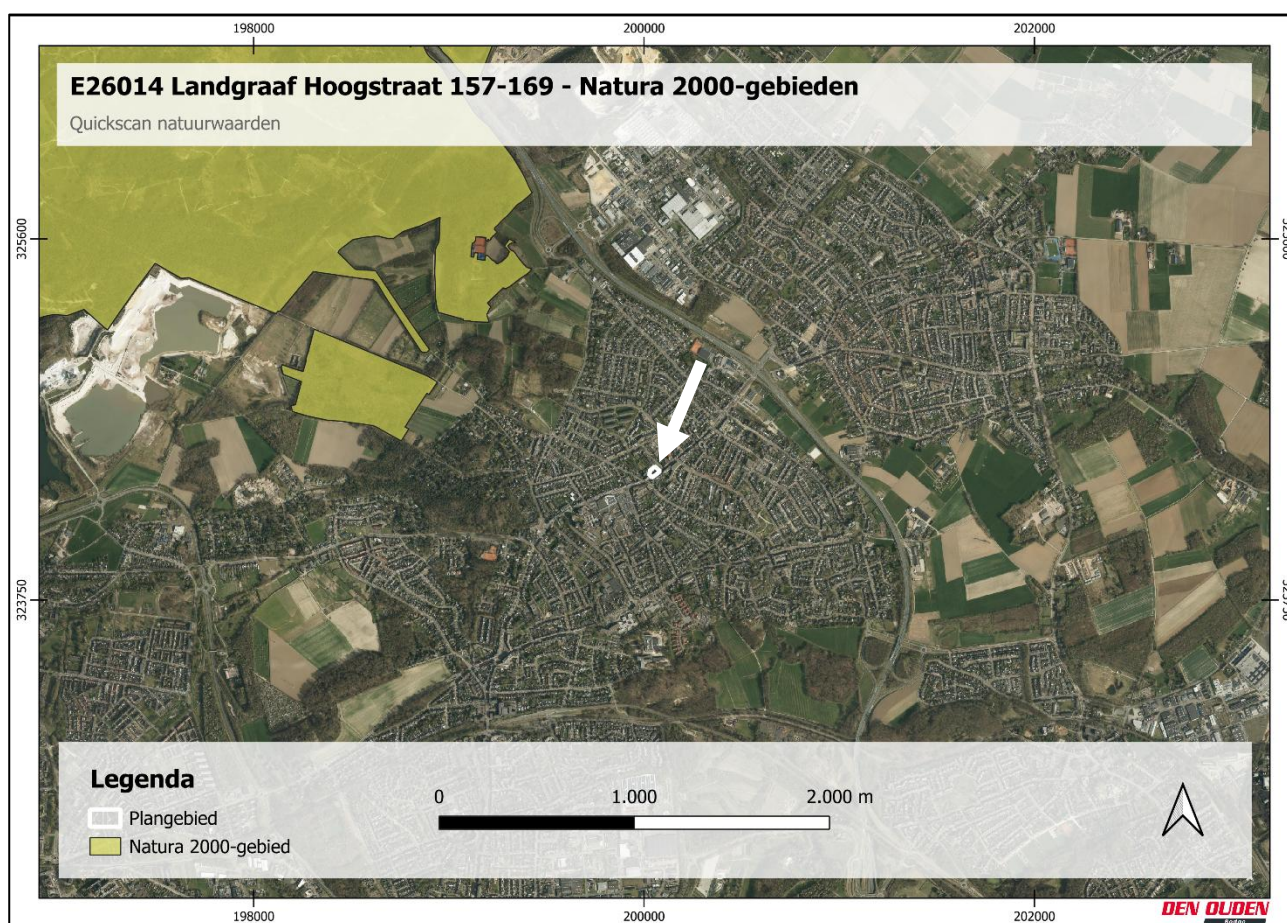
Behalve de hiervoor genoemde verboden geldt de specifieke zorgplicht. De specifieke zorgplicht geldt voor van nature in Nederland in het wild levende vogelsoorten genoemd in bijlage I bij de Vogelrichtlijn, niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid van de Vogelrichtlijn en dier- of plantsoorten genoemd in bijlagen II, IV en V bij de Habitatrichtlijn, bijlage IX van het Bal en de rode lijsten. Daarnaast geldt de specifieke zorgplicht voor de belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats voor de hiervoor genoemde soorten. Voorafgaand aan een activiteit dient nagegaan te worden of dergelijke soorten, leefgebieden of habitats op de locatie of in de directe nabijheid daarvan aanwezig kunnen zijn en nadelige gevolgen kunnen ondervinden van de voorgenomen activiteit. De specifieke zorgplicht houdt in dat alle redelijkerwijs mogelijk te nemen maatregelen genomen moeten worden om nadelige gevolgen te voorkomen. Indien dat niet mogelijk is moeten die gevolgen zoveel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt worden en wanneer die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, moet de betreffende activiteit die daaraan ten grondslag ligt voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is achterwege gelaten worden.

3.4 Houtopstanden

Naast natuurgebieden en soorten genieten ook houtopstanden bescherming. Deze bescherming is niet van toepassing op de in artikel 11.111, lid 2 genoemde uitzonderingen (zie bijlage 1). Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen (uitgezonderd het periodiek vellen van griend- of hakhout) zonder dit ten minste vier weken, maar niet eerder dan een jaar voor het begin daarvan, te melden. Wanneer een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld of op een andere manier teniet is gedaan, dient dezelfde grond binnen drie jaar herbeplant te worden. Wanneer dit niet mogelijk is, kan herbeplanting op andere grond toegestaan worden middels een maatwerkvoorschrift.

4 Natura 2000

Het plangebied is niet gelegen binnen of in de directe omgeving van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied bevindt zich op circa 1,1 kilometer afstand ten noordwesten van het plangebied (figuur 5). Het betreft het Natura 2000-gebied Brunssummerheide. Een direct effect op Natura 2000-gebieden is dan ook uit te sluiten. De meeste externe effecten als gevolg van de voorgenomen plannen zoals verstoring door licht, geluid of trilling kunnen, gezien de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, eveneens op voorhand uitgesloten worden. Een extern effect als gevolg van stikstofdepositie is echter niet op voorhand uit te sluiten. Een stikstofdepositieonderzoek is nodig om te toetsen of er sprake is van een Natura 2000-activiteit.

Figuur 5. Ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden.

5 Natuurnetwerk Nederland en Groenblauwe Mantel

Het plangebied is niet gelegen binnen of in de directe omgeving van het Natuurnetwerk Nederland of de Groenblauwe Mantel. Het dichtstbijzijnde gebied behorend tot het natuurnetwerk bevindt zich op circa 610 meter afstand ten noordwesten van het plangebied en het dichtstbijzijnde gebied behorend tot de Groenblauwe Mantel bevindt zich op circa 740 meter ten noordwesten van het plangebied (figuur 6). Gezien deze afstand in combinatie met de aard van de voorgenomen plannen zullen de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk door de voorgenomen plannen niet aangetast worden. Ook de Groenblauwe Mantel zal door de voorgenomen plannen niet aangetast worden. Vervolgonderzoek in het kader van het Natuurnetwerk Nederland of de Groenblauwe Mantel wordt niet noodzakelijk geacht.

Figuur 6. Ligging van het plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland en de Groenblauwe Mantel.

6 Soortenbescherming

In onderstaande paragrafen wordt per soortgroep aan de hand van verspreidingsgegevens en de bevindingen in het veld beschreven welke beschermde soorten binnen het plangebied of de omgeving voor kunnen komen, of deze soorten gevolgen kunnen ondervinden van de voorgenomen plannen en welke vervolgstappen nodig zijn om de voorgenomen plannen te kunnen toetsen aan het onderdeel soortenbescherming onder de Omgevingswet.

6.1 Broedvogels

Er zijn broedvogels waarvan het nest jaarrond beschermd is. In de omgeving van het plangebied kunnen de volgende soorten voorkomen waarvan het nest en/of de rustplaats jaarrond beschermd is: aalscholver, blauwe reiger, boerenwaluw, boomvalk, bosuil, gierwaluw, grote gele kwikstaart, grote zilvereiger, havik, huismus, huiswaluw, kerkuil, kokmeeuw, kraanvogel, lepelaar, oehoe, ooievaar, raaf, ransuil, rode wouw, roek, slechtvalk, steenuil, torenvalk, wespendif en zwarte wouw. Van deze soorten kunnen de aalscholver, grote gele kwikstaart, grote zilvereiger, kokmeeuw, kraanvogel, lepelaar en slechtvalk binnen het plangebied en in de directe omgeving op voorhand uitgesloten worden omdat natte milieus ontbreken voor de aalscholver, grote gele kwikstaart, grote zilvereiger, kokmeeuw, kraanvogel en lepelaar en hoge bebouwing zoals kerktorens en hoogspanningsmasten ontbreekt voor de slechtvalk.

6.1.1 *Blauwe reiger, boomvalk, havik, raaf, ransuil, rode wouw, roek, wespendif en zwarte wouw*

De blauwe reiger, boomvalk, havik, raaf, ransuil, rode wouw, roek, wespendif en zwarte wouw maken grote nesten in bomen. Binnen het plangebied en in de directe omgeving zijn geen grote nesten aangetroffen van de genoemde soorten waardoor verstoring van een nestlocatie van een van deze soorten uitgesloten is. Ook zal het aanbod van foerageermogelijkheden voor dergelijke soorten niet in het geding komen aangezien er in de omgeving voldoende alternatief geschikter foerageergebied aanwezig is.

6.1.2 *Boerenwaluw en huiswaluw*

De boerenwaluw en huiswaluw zijn sterk geassocieerd met gebouwen en andere bouwwerken. De huiswaluw maakt nesten van klei en zand tegen de gevel. De boerenwaluw maakt nesten van klei en leem op randen en richels in stallen, onder bruggen, aan sluizen of onder brede dakoverstekken. Dergelijke nestlocaties zijn binnen het plangebied niet aangetroffen waardoor de aanwezigheid van nestlocaties van de boerenwaluw en de huiswaluw uitgesloten kan worden. Negatieve effecten ten aanzien van de boerenwaluw en huiswaluw zijn op voorhand uit te sluiten.

6.1.3 *Bosuil, kerkuil en steenuil*

De bosuil, kerkuil en steenuil broeden in speciale nestkasten, bebouwing of in boomholtes. Binnen het plangebied en de directe omgeving zijn geen nestkasten aanwezig voor deze soorten en de bebouwing is ontoegankelijk voor deze soorten. Ook zijn binnen het plangebied en de directe omgeving geen bomen met holtes aangetroffen voor de bosuil, kerkuil of steenuil. De aanwezigheid van een nestlocatie van deze soorten binnen het plangebied of de directe omgeving kan worden uitgesloten. Ook zal het aanbod van foerageermogelijkheden voor de bosuil, kerkuil en steenuil niet in het geding komen aangezien in de omgeving voldoende geschikter foerageergebied aanwezig is.

6.1.4 Gierzwaluw

De gierzwaluw is sterk geassocieerd met gebouwen. Gierzwaluwen zijn honkvaste koloniebroeders en broeden voornamelijk onder dakgoten en dakpannen, achter regenpijpen, in dakkappen of in een gat in de muur. De bebouwing binnen het plangebied heeft geen geschikte locaties waarin de gierzwaluw tot broeden kan komen. De aanwezige openingen in de bebouwing zijn te klein en/of het ontbreekt aan een vrije uitvlieg-ruimte. Hierdoor kan de aanwezigheid van een nestlocatie van de gierzwaluw op voorhand worden uitgesloten.

6.1.5 Huismus

De huismus is een broedvogel die sterk geassocieerd is met menselijke bebouwing en erven. Huismussen broeden voornamelijk onder dakpannen, maar kunnen ook gebruik maken van andere kleine openingen in gebouwen. Binnen het plangebied is geschikt habitat aanwezig voor de huismus. Het pand biedt geschikte nestgelegenheden onder de dakpannen die via de dakgoot bereikt kunnen worden. Negatieve effecten ten aanzien van de huismus zijn niet op voorhand uit te sluiten. Gezien de habitatgeschiktheid dient er aanvullend onderzoek plaats te vinden naar het mogelijk voorkomen van broedende huismussen binnen het plangebied.

De nesten van de huismus zijn jaarrond beschermd en vallen onder de beschermingscategorie 1 van vogelnesten. Dit zijn nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en voortplantingsplaats, nesten van honkvaste koloniebroeders, nesten van geen koloniebroeder die zeer honkvast zijn met specifieke voorwaarden aan de nestplaats en nesten van vogelsoorten die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest die zelf niet en/of nauwelijks in staat zijn om een nest te bouwen. Volgens artikel 11.37 lid 1b van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is het verboden nesten, rustplaatsen en eieren van deze soorten opzettelijk te vernielen, te beschadigen of weg te nemen. Indien uit het aanvullend onderzoek blijkt dat de huismus broedt binnen het plangebied, is overtreding van de Omgevingswet door de voorgenomen plannen naar verwachting niet te vermijden. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van het plangebied voor de huismus behouden moeten blijven. Deze maatregelen dienen middels een activiteitenplan voorgelegd te worden aan het bevoegd gezag middels de aanvraag van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit.

6.1.6 Oehoe

De oehoe broedt op richels van bergen of steengroeves en maakt soms gebruik van oude nesten van bijvoorbeeld roofvogels. Dergelijke nestlocaties zijn binnen het plangebied of in de directe omgeving niet aanwezig waardoor een nestlocatie van de oehoe uitgesloten kan worden. Ook zal het aanbod van foerageermogelijkheden voor de oehoe niet in het geding komen aangezien er in de omgeving voldoende alternatief geschikter foerageergebied aanwezig is.

6.1.7 Ooievaar

Ooievaars broeden op hoge plaatsen in bomen, op hoogspanningsmasten, portalen boven spoor- en snelwegen, schoorstenen, torens of op speciale voor ooievaars bedoelde platforms op palen. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten van ooievaars aangetroffen binnen het plangebied of in de directe omgeving waardoor de aanwezigheid van een nestlocatie van de ooievaar uitgesloten kan worden.

6.1.8 Torenavalk

De torenvalk broedt in oude kraaiennesten, in nissen in gebouwen of in speciale open of halfopen torenvalkkasten. Ook broedt de soort soms op rotsrichels. In de bebouwing binnen het plangebied zijn geen nesten van torenvalken aangetroffen. Elders binnen het plangebied en de directe omgeving zijn geen nestgelegenheden voor de torenvalk aangetroffen. Hierdoor kan de aanwezigheid van een nestlocatie van de torenvalk worden uitgesloten. Ook zal het aanbod van foerageermogelijkheden voor de torenvalk niet in het geding komen aangezien er in de omgeving voldoende alternatief geschikter foerageergebied aanwezig is.

6.1.9 Vogels waarvan voldoende functioneel leefgebied aanwezig moet blijven en algemene broedvogels

Naast de hiervoor behandelde soorten zijn er ook broedvogels waarvan voldoende functioneel leefgebied aanwezig moet blijven. Het gaat hierbij met name om holenbroeders zoals kuifmees en zwarte specht en weide-/watervogels zoals grutto en zomertaling. In dit geval zal de functionaliteit van het leefgebied van deze soorten niet in het geding komen. Voor deze soorten geldt in dit geval dat de nesten alleen beschermd zijn op het moment dat ze in gebruik zijn. Dit geldt ook voor nesten van algemene broedvogels zoals merel, kauw en winterkoning die binnen het plangebied zouden kunnen broeden. Overtreding van de Omgevingswet kan voorkomen worden door buiten het broedseizoen te werken. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode. Globaal kan uitgegaan worden van de periode maart tot half augustus. Echter geldt te allen tijde of een broedgeval aan de orde is. Ook als een broedgeval aanwezig is buiten de hiervoor genoemde periode geniet het broedgeval bescherming.

6.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en de Zoogdiervereniging (Limpens en Regelink, 2017) kunnen de volgende vleermuissoorten binnen het plangebied voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, bosvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, vale vleermuis, meervleermuis, franjestaart, ingekorven vleermuis, Bechstein's vleermuis, baardvleermuis, Brandt's vleermuis en watervleermuis. Het pand is geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen vanwege de aanwezigheid van geschikte openingen die toegang bieden tot de spouwmuur (figuur 7). Verder zijn er openingen die toegang bieden tot ruimtes onder de dakpannen en zijn er ruimtes achter dakranden waar vleermuizen gebruik van kunnen maken. De betreffende panden zijn geschikt als zomer-, kraam- en paarverblijfplaats en mogelijk als milde winterverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger.

Figuur 7. Open stootvoegen bieden toegang voor vleermuizen tot de spouwmuur.

In de bomen binnen het plangebied zijn geen geschikte holtes, spleten en/of loshangend schors aangetroffen waar boombewonende vleermuizen gebruik van kunnen maken. Hierdoor zijn negatieve effecten ten aanzien van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen binnen het plangebied uit te sluiten.

Middels een aanvullend onderzoek dient de functie van de panden voor vleermuizen vastgesteld te worden. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd conform de geactualiseerde versie m.b.t. meervleermuis (24 maart 2025) van het protocol voor vleermuisinventarisaties (Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdierverseniging en Netwerk Groene Bureaus, 2025), waarbij meerdere inventarisaties plaatsvinden tijdens het actieve seizoen van vleermuizen (half april tot en met september). Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn strikt beschermd volgens de Europese habitatrichtlijn. Volgens artikel 11.46 van het Bal is het verboden om vleermuizen opzettelijk te verstoren en/of om de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen te beschadigen of te vernielen. Indien verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in de te slopen bebouwing, is overtreding van de Omgevingswet niet te vermijden en dient er een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van rust- en voortplantingsplaatsen van vleermuizen behouden moeten blijven. Deze maatregelen dienen vastgelegd te worden in een activiteitenplan welke als bijlage dient bij de vergunningsaanvraag.

Door de voorgenomen plannen zal geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen verloren gaan. Het plangebied biedt slechts beperkt geschikt foerageergebied en er is voldoende alternatief foerageergebied in de omgeving. Ook zijn er geen lijnvormige elementen binnen het plangebied aanwezig die als vliegroute

voor vleermuizen zouden kunnen dienen. Functies voor vleermuizen in de omgeving zullen door de voorgenomen plannen niet aangetast worden gezien de onderlinge afstand tot het plangebied.

6.3 Overige zoogdieren

Sommige algemene zoogdieren zijn conform de provinciale omgevingsverordening vrijgesteld bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit zijn soorten als bunzing, egel, konijn en diverse muizensoorten. Door de voorgenomen plannen kunnen deze soorten mogelijk gewond raken of gedood worden. Voor deze soorten geldt de zorgplicht. Al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden, verwonden of onnodig aantasten van dieren te voorkomen. Dieren moeten de gelegenheid krijgen veilig weg te kunnen vluchten. Tijdens de werkzaamheden dient gelet te worden op de onverwachte aanwezigheid van dieren. Naast algemene vrijgestelde soorten zijn er ook streng beschermde zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt. Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF kunnen de volgende streng beschermde zoogdieren binnen het plangebied voorkomen: das, eekhoorn, steenmarter en wild zwijn.

6.3.1 Das

Het plangebied biedt gezien de ligging midden in de bebouwde kom van Landgraaf geen geschikt habitat voor de das. Tijdens het veldbezoek zijn er bovendien geen burchten of pijpen van de das aangetroffen waardoor de aanwezigheid van een vaste voortplantings- of rustplaats van de das binnen het plangebied uitgesloten kan worden. Ook zijn er geen overige sporen van dassen zoals wissels, mestputjes, eetsporen, pootafdrukken of achtergebleven haren aangetroffen. Hierdoor in combinatie met de ligging van het plangebied, kan het voorkomen van de das binnen het plangebied redelijkerwijs uitgesloten worden. Van aantasting van het functioneel leefgebied van de das is geen sprake en negatieve effecten ten aanzien van de das zijn op voorhand uit te sluiten.

6.3.2 Eekhoorn

Binnen het plangebied zijn geen nesten van de eekhoorn aangetroffen, waardoor de aanwezigheid van vaste voortplantings- of rustplaatsen van de eekhoorn kan worden uitgesloten.

6.3.3 Steenmarter

Steenmarters maken onder andere gebruik van takken- en steenhopen, ruimtes tussen opslagmateriaal, hopen, dichte struwelen, schuren en hoozolders. Geschikte verblijfplaatsen voor de steenmarter ontbreken binnen het plangebied. De bebouwing binnen het plangebied wordt grotendeels nog bewoond en is ontoegankelijk voor de steenmarter. Ten tijde van het veldbezoek zijn bovendien geen sporen aangetroffen binnen het plangebied die duiden op een verblijfplaats van of het gebruik van het plangebied door de steenmarter. De aanwezigheid van vaste voortplantings- of rustplaatsen van de steenmarter binnen het plangebied kan worden uitgesloten. Negatieve effecten ten aanzien van de steenmarter zijn niet aan de orde.

6.3.4 Wild zwijn

Het wild zwijn komt voor in droge en vochtige loofbossen en gemengde bossen en heeft een sterke voorkeur voor eiken- en beukenbossen. Aangezien het plangebied geen geschikt habitat biedt voor het wild zwijn door de afwezigheid van bossen, zijn negatieve effecten op deze soort op voorhand uit te sluiten.

6.4 Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF kunnen de volgende beschermde reptielen binnen het plangebied voorkomen: gladde slang, hazelworm, levendbarende hagedis, ringslang en zandhagedis. Binnen het plangebied is geen geschikt habitat voor deze soorten aanwezig. Deze soorten komen vooral voor op heide, hoogveen en in open bossen, langs bosranden, in houtwallen, struwelen, ruige graslanden en duingebieden. De ringslang is gebonden aan waterrijke habitats. De genoemde habitats zijn binnen het plangebied niet aanwezig. De gladde slang, hazelworm, levendbarende hagedis, ringslang en zandhagedis komen naar verwachting voor in de nabijgelegen natuurgebieden. Negatieve effecten ten aanzien van reptielen zijn op voorhand uit te sluiten.

6.5 Amfibieën

Sommige algemene amfibieën zijn conform de provinciale omgevingsverordening vrijgesteld bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit zijn soorten als bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Door de voorgenomen plannen kunnen deze soorten mogelijk gewond raken of gedood worden. Voor deze soorten geldt de zorgplicht. Al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden, verwonden of onnodig aantasten van dieren te voorkomen. Dieren moeten de gelegenheid krijgen veilig weg te kunnen vluchten. Tijdens de werkzaamheden dient gelet te worden op de onverwachte aanwezigheid van dieren. Naast algemene vrijgestelde soorten zijn er ook streng beschermde amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt. Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF kunnen de volgende streng beschermde amfibieën binnen het plangebied voorkomen: alpenwatersalamander, kamsalamander, rugstreeppad, vinpootsalamander en vroedmeesterpad. Het plangebied biedt slechts beperkt geschikt habitat voor streng beschermde amfibieën. Gezien de ligging van het plangebied midden in de bebouwde kom van Landgraaf en ver van gebieden waar streng beschermde amfibieën wel te verwachten zijn, is het voorkomen van de hiervoor genoemde soorten redelijkerwijs uit te sluiten. Negatieve effecten ten aanzien van streng beschermde amfibieën zijn niet aan de orde.

6.6 Vissen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen er geen streng beschermde vissen voor binnen het plangebied en in de omgeving waardoor negatieve effecten ten aanzien van streng beschermde vissen op voorhand zijn uit te sluiten.

6.7 Libellen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF kunnen de volgende beschermde libellen binnen het plangebied voorkomen: bosbeekjuffer, gewone bronlibel en hoogveenglanslibel. Deze soorten komen enkel voor in beken of hoogveen. Bekken en hoogveen ontbreken binnen en in de omgeving van het plangebied waardoor negatieve effecten op de genoemde soorten op voorhand uitgesloten kunnen worden.

6.8 Vlinders

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF kunnen de volgende beschermde vlinders binnen het plangebied voorkomen: grote vos, grote weerschijnvlinder, iepenpage, sleedoornpage en teunisbloempijlstaart. Waardplanten van de iepenpage (iep) en sleedoornpage (sleedoorn en enkele andere gecultiveerde Prunus-soorten) ontbreken binnen het plangebied. Omdat waardplanten van deze soorten ontbreken, is de

aanwezigheid van vaste voortplantings- en rustplaatsen van deze soorten tevens uit te sluiten. Binnen het plangebied bevindt zich wel een waardplant van de grote vos en de grote weerschijnvlinder (wilg). Het ontbreekt echter aan geschikt habitat voor de grote weerschijnvlinder. De grote weerschijnvlinder komt voor in oudere, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of samenhangende bosschages in beekdalen. De aanwezigheid van vaste voortplantings- of rustplaatsen van de grote weerschijnvlinder kan dan ook tevens uitgesloten worden. Ten aanzien van de grote vos is de aanwezige wilg tijdens het veldbezoek (in de geschikte periode voor het zoeken van rupsen van de grote vos conform het onderzoeksprotocol vlinders en libellen van de Vlinderstichting (Bos-Groenendijk en Thierry, 2023)) geïnspecteerd op de aanwezigheid van rupsen van de grote vos. Hierbij zijn geen rupsen aangetroffen. Hierdoor en omdat overige waardplanten van de grote vos (iep, populier, sleedoorn en zoete kers) ontbreken, kan ook de aanwezigheid van vaste voortplantings- of rustplaatsen van de grote vos uitgesloten worden. Ook bevinden zich waardplanten van de teunisbloempijlstaart binnen het plangebied (teunisbloem en basterdwederik). Hierdoor is de aanwezigheid van vaste voortplantings- en rustplaatsen van deze soort niet op voorhand uit te sluiten. Aanvullend onderzoek dient plaats te vinden om aan te tonen of eventuele vaste voortplantings- en/of rustplaatsen verloren gaan of verstoord worden door de voorgenomen werkzaamheden. Mocht uit het onderzoek blijken dat de werkzaamheden kunnen leiden tot verstoring van de teunisbloempijlstaart en/of tot aantasting van vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen van de teunisbloempijlstaart, dan is sprake van een flora- en fauna-activiteit. De teunisbloempijlstaart is beschermd conform artikel 11.46 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Indien sprake is van een flora- en fauna-activiteit dient bij het bevoegd gezag een omgevingsvergunning te worden aangevraagd. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van het plangebied voor de teunisbloempijlstaart behouden moeten blijven. Deze maatregelen dienen vastgelegd te worden in een activiteitenplan welke als bijlage dient bij de vergunningsaanvraag.

6.9 Overige ongewervelden

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF kan het beschermde vliegend hert binnen het plangebied voorkomen. Het vliegend hert komt voor op door schimmels aangetast dood (eiken)hout en langzaam kwijnende eiken met bloedende wondjes. Dergelijk habitat is binnen het plangebied niet aanwezig waardoor negatieve effecten ten aanzien van het vliegend hert uitgesloten zijn. Overige ongewervelden komen niet voor in de omgeving van het plangebied.

6.10 Planten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF kan de beschermde bruinrode wespenorchis binnen het plangebied voorkomen. Deze soort komt voor in bossen/bosranden, struwelen, kalkgrasland, hellinggrasland, duinen, zandgroeven, stenige hellingen en rotsachtige plaatsen en is binnen het plangebied dan ook niet te verwachten. Negatieve effecten ten aanzien van de bruinrode wespenorchis zijn uit te sluiten.

6.11 Specifieke zorgplicht

Er zijn verschillende diersoorten (rode lijstsoorten) vallend onder de specifieke zorgplicht die in de omgeving van het plangebied voorkomen en in de voorgaande paragrafen nog niet behandeld zijn. Gezien het binnen het plangebied aanwezige habitat in combinatie met de aard van de voorgenomen plannen, zijn voor deze soorten geen aanvullende maatregelen benodigd anders dan de algemene zorgplicht zoals beschreven in paragraaf 6.3 en 6.5. Door aan de algemene zorgplicht te voldoen kunnen nadelige gevolgen voor deze soorten voorkomen worden.

7 Houtopstanden

Binnen het plangebied worden geen beschermde houtopstanden gekapt. De houtopstanden binnen het plangebied bevinden zich in tuinen. Voor de kap van deze houtopstanden geldt geen melding- en herbeplantingsplicht. Mogelijk geldt wel een gemeentelijke kapverordening.

8 Conclusie

Onderstaand worden de belangrijkste conclusies van onderhavige quickscan natuurwaarden weergegeven:

- Ten aanzien van Natura 2000-gebieden is vervolgonderzoek benodigd in de vorm van een stikstof-depositieonderzoek.
- Vervolgonderzoek in het kader van het Natuurnetwerk Nederland of de Groenblauwe Mantel wordt niet noodzakelijk geacht.
- Voor aanvang van de voorgenomen plannen dient middels aanvullend veldonderzoek duidelijkheid te worden verkregen omtrent de aan- of afwezigheid van nestplaatsen / vaste voortplantings- en/of rustplaatsen van de huismus, de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de laatvlieger en de teunisbloempijlstaart.
- Overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van algemene broedvogels kan voorkomen worden door buiten het broedseizoen te werken.
- Ten aanzien van algemene zoogdieren, algemene amfibieën en rode lijstsoorten geldt de zorgplicht. Al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden, verwonden of onnodig aantasten van dieren te voorkomen. Dieren moeten de gelegenheid krijgen veilig weg te kunnen vluchten. Tijdens de werkzaamheden dient gelet te worden op de onverwachte aanwezigheid van dieren.
- Ten aanzien van overige soort(groep)en zijn geen vervolgstappen benodigd.
- Een melding en herbeplantingsplicht ten aanzien van beschermde houtopstanden zijn niet van toepassing. Mogelijk geldt wel een gemeentelijke kapverordening.

Literatuurlijst

- Bos-Groenendijk, G.I. & N. Thierry** (2023). Onderzoeksprotocol vlinders en libellen. Rapport VS2023.058, De Vlinderstichting, Wageningen.
- Eis Kenniscentrum Insecten**, z.j. Kevers. Geraadpleegd op 30 juni 2026 van <https://www.eis-nederland.nl/soortenbeleid/habitatrichtlijn/kevers>
- Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging en Netwerk Groene Bureaus**, (2025) Het protocol voor vleermuisinventarisaties van <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol-2021-geactualiseerd-voor-meervleermuis>
- Limpens, H. & Regelink, J.**, 2017: Vleermuizen en planologie, Nijmegen (Zoogdiervereniging).
- Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur**, z.j. Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd op 30 juni 2026 van <https://www.natura2000.nl/gebieden>
- Nationale Databank Flora & Fauna**, z.j. Flora & Fauna Verkenner; zoekgebied Landgraaf, periode 2016-2026. Geraadpleegd op 30 juni 2026 van <https://florafaunaverkenner.nl>
- Provincie Limburg**, z.j. Atlas Limburg. Geraadpleegd op 30 juni 2026 van <https://portal.prvlimburg.nl/vierwer/app/default>, zoekgebied Landgraaf
- Ravon**, z.j. Soorten. Geraadpleegd op 30 juni 2026 van <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>
- Sovon**, z.j. Soortenoverzicht. Geraadpleegd op 30 juni 2026 van <https://stats.sovon.nl/stats/soorten>
- Verspreidingsatlas**, z.j. NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 30 juni 2026 van <https://www.verspreidingsatlas.nl>
- Vlinderstichting**, z.j. Libellen. Geraadpleegd op 30 juni 2026 van <https://www.vlinderstichting.nl/libellen>
- Vlinderstichting**, z.j. Vlinders. Geraadpleegd op 30 juni 2026 van <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders>
- Vogelbescherming**, z.j. Vogelgids. Geraadpleegd op 30 juni 2026 van <https://www.vogelbescherming.nl>
- Zoogdiervereniging**, z.j. Zoogdiersoorten. Geraadpleegd op 30 juni 2026 van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>

Lijst van figuren

Figuur 1: Plangebied op de topografische kaart (bron: ESRI). 4

Figuur 2: Plangebied op de luchtfoto. 5

Figuur 3: Voorzijde bebouwing binnen het plangebied. 6

Figuur 4: Achterzijde bebouwing binnen het plangebied. 6

Figuur 5: Ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden. 11

Figuur 6: Ligging van het plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland en de Groenblauwe Mantel. 13

Figuur 7: Open stootvoegen bieden toegang voor vleermuizen tot de spouwmuur. 17

Bijlage 1 Relevante wetsartikelen

Omgevingswet

Artikel 2.44. (aanwijzing natuurgebieden en landschappen)

1. Onze Minister voor Natuur en Stikstof wijst ter uitvoering van de vogelrichtlijn of de habitatrichtlijn Natura 2000-gebieden aan en stelt daarbij instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vast.
2. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan ter uitvoering van de vogelrichtlijn of de habitatrichtlijn bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen en instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vaststellen.
3. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan nationale parken aanwijzen.
4. Bij omgevingsverordening worden de gebieden aangewezen die behoren tot het natuurnetwerk Nederland.
5. Bij omgevingsverordening kunnen gebieden, met uitzondering van Natura 2000-gebieden of gebieden als bedoeld in het vierde lid, worden aangewezen als bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

Artikel 5.1. (omgevingsvergunningplichtige activiteiten wet)

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:

- a. een omgevingsplanactiviteit,
- b. een rijksmonumentenactiviteit,
- c. een ontgrondingsactiviteit,
- d. een stortingsactiviteit op zee,
- e. een Natura 2000-activiteit,
- f. een jachtgeweeractiviteit,
- g. een valkeniersactiviteit,

tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

2. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:

- a. een bouwactiviteit,
- b. een milieubelastende activiteit,
- c. een lozingsactiviteit op:
 - 1°. een oppervlaktewaterlichaam,
 - 2°. een zuiveringstechnisch werk,
- d. een wateronttrekkingsactiviteit,
- e. een mijnbouwlocatieactiviteit,
- f. een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot:
 - 1°. een weg,
 - 2°. een waterstaatswerk,
 - 3°. een luchthaven,
 - 4°. een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg,
 - 5°. een installatie in een waterstaatswerk,
- g. een flora- en fauna-activiteit,

voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

Artikel 16.53c. (passende beoordeling)

1. Voor een plan of een project als bedoeld in artikel 6, derde lid, van de habitatrichtlijn maakt het bestuursorgaan dat het plan vaststelt, de aanvrager van de betrokken omgevingsvergunning, of het bevoegd gezag voor het projectbesluit een passende beoordeling als bedoeld in artikel 6, derde lid, van die richtlijn, van de gevolgen voor het Natura 2000-gebied.

2. In afwijking van het eerste lid hoeft geen passende beoordeling te worden gemaakt, als:

- a. het plan of het project een herhaling of voortzetting is van een ander plan of project, of
- b. het plan deel uitmaakt van een ander plan,

mits voor dat andere plan of project een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren over de significante gevolgen van dat plan of project.

Besluit activiteiten leefomgeving**Artikel 11.6. (specifieke zorgplicht)**

1. Degene die een activiteit als bedoeld in artikel 11.1, eerste lid, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor het belang, bedoeld in artikel 11.2, is verplicht:

- a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2. De plicht, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat:

- a. voorafgaand aan het verrichten van activiteiten in, of in de directe nabijheid van een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kennis wordt genomen van de informatie in het aanwijzingsbesluit van het gebied over de leefgebieden voor vogelsoorten, natuurlijke habitats en habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen en de daarvoor geldende instandhoudingsdoelstellingen;
- b. wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten;
- c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor de leefgebieden, natuurlijke habitats en habitats van soorten, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen;
- d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om verslechterende of significant verstorende gevolgen, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, voor het betrokken gebied te voorkomen;
- e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
- f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen als zich, ondanks de getroffen maatregelen, verslechterende of significant verstorende gevolgen voordoen voor de leefgebieden, natuurlijke habitats of habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Artikel 11.18. (aanwijzing vergunningvrije gevallen in programma)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een Natura 2000-activiteit te verrichten, geldt niet voor een Natura 2000-activiteit in gevallen aangewezen in een programma.
2. Het programma:
 - a. heeft geheel of ook betrekking op de inrichting, het beheer of het gebruik van een Natura 2000-gebied en bevat maatregelen om de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied te bereiken; of
 - b. heeft tot doel, ook met het oog op een evenwichtige en duurzame economische ontwikkeling:
 - 1°. de belasting van natuurwaarden van Natura 2000-gebieden door bepaalde schadelijke factoren te verminderen en de instandhoudingsdoelstellingen te bereiken; of
 - 2°. het beheer, de bescherming, het behoud of het herstel van de van nature in Nederland in het wild voorkomende soorten dieren of planten of de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats of habitats van soorten of het verbeteren van de staat van instandhouding van die soorten; en
 - c. wordt vastgesteld door of gezamenlijk met het bestuursorgaan dat, als geen toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, bevoegd is te beslissen op aanvragen om omgevingsvergunningen voor de betrokken Natura 2000-activiteiten.

Artikel 11.19. (aanwijzing vergunningvrije gevallen en gevallen beperking reikwijdte vergunningplicht in omgevingsverordening)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een Natura 2000-activiteit te verrichten, geldt niet voor een Natura 2000-activiteit in gevallen aangewezen in een omgevingsverordening.
2. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een Natura 2000-activiteit te verrichten, geldt in gevallen aangewezen in een omgevingsverordening niet voor zover het gaat om gevolgen die samenhangen met een bij de omgevingsverordening bepaalde factor die een daarbij bepaalde drempel niet overschrijdt.

Artikel 11.20. (aanwijzing vergunningvrije gevallen en gevallen beperking reikwijdte vergunningplicht in ministeriële regeling)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een Natura 2000-activiteit te verrichten, geldt niet voor een Natura 2000-activiteit van nationaal belang als bedoeld in artikel 4.12 van het Omgevingsbesluit of als dat in het algemeen belang geboden is, in gevallen aangewezen bij ministeriële regeling.
2. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een Natura 2000-activiteit te verrichten, geldt voor een Natura 2000-activiteit van nationaal belang als bedoeld in artikel 4.12 van het Omgevingsbesluit of als dat in het algemeen belang geboden is, in gevallen aangewezen bij ministeriële regeling niet voor zover het gaat om gevolgen die samenhangen met een bij de ministeriële regeling bepaalde factor die een daarbij bepaalde drempel niet overschrijdt.

Artikel 11.21. (begrenzing aanwijzing vergunningvrije gevallen)

1. Een Natura 2000-activiteit wordt in een programma, een omgevingsverordening of een ministeriële regeling op grond van artikel 11.18, 11.19 of 11.20 alleen als vergunningvrij geval aangewezen als:

- a. op voorhand op grond van objectieve gegevens met zekerheid kan worden uitgesloten dat die activiteit afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen voor een Natura 2000-gebied kan hebben;
- b. een passende beoordeling als bedoeld in artikel 8.74b van het Besluit kwaliteit leefomgeving is uitgevoerd, waaruit de zekerheid is verkregen dat die activiteit de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten; of
- c. voor zover het een aanwijzing in een omgevingsverordening of ministeriële regeling betreft: de activiteit, met inachtneming van artikel 8.74b, tweede en derde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, kan worden gerechtvaardigd op grond van dwingende redenen van groot openbaar belang, het ontbreken van alternatieve oplossingen en het treffen van compenserende maatregelen die waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.

2. Aan artikel 11.19, tweede lid, of 11.20, tweede lid, wordt alleen toepassing gegeven, als:

- a. op voorhand op grond van objectieve gegevens met zekerheid kan worden uitgesloten dat de Natura 2000-activiteit afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten door de betrokken factor significante gevolgen voor een Natura 2000-gebied kan hebben; of
- b. een passende beoordeling als bedoeld in artikel 8.74b is uitgevoerd, waaruit de zekerheid is verkregen dat de Natura 2000-activiteit door de betrokken factor de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten.

Artikel 11.27. (specifieke zorgplicht)

1. Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:

- a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2. Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:

- a. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:
 - 1°. van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;
 - 2°. van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
 - 3°. dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3°, van de wet; en
 - 4°. voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;

- b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
- c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
- d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
- e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
- f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.

3. Voor de uitoefening van de jacht en activiteiten om populaties van in het wild levende dieren te beheren of om schade door dieren te bestrijden houdt deze plicht in ieder geval in, dat een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

Artikel 11.28. (voorkomen onnodig lijden van dieren)

Een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt, voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

Artikel 11.37. (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten vogelrichtlijn: schadelijke handelingen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn;
- b. het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
- c. het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels als bedoeld onder a; of
- d. het opzettelijk storen van vogels als bedoeld onder a.

2. Het verbod geldt niet, als:

- a. het verrichten van die activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de artikelen 9, eerste en tweede lid, en 13 van de vogelrichtlijn; of
- b. de activiteit uitvoering geeft aan:
 - 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

3. Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort.

Artikel 11.41. (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn in programma)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt niet voor een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.37 of 11.39 in gevallen aangewezen in een programma.

2. Het programma:

- a. heeft geheel of ook betrekking op de inrichting, het beheer of het gebruik van een Natura 2000-gebied en bevat maatregelen om de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied te bereiken; of
- b. heeft tot doel, ook met het oog op een evenwichtige en duurzame economische ontwikkeling:
 - 1°. de belasting van natuurwaarden van Natura 2000-gebieden door bepaalde schadelijke factoren te verminderen en de instandhoudingsdoelstellingen te bereiken; of
 - 2°. het beheer, de bescherming, het behoud of het herstel van de van nature in Nederland in het wild voorkomende soorten dieren of planten of de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats of habitats van soorten of het verbeteren van de staat van instandhouding van die soorten; en
- c. wordt vastgesteld door of gezamenlijk met het bestuursorgaan dat, als geen toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, bevoegd is te beslissen op aanvragen om omgevingsvergunningen voor de betrokken flora- en fauna-activiteiten.

Artikel 11.42. (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn in omgevingsverordening)

Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt in gevallen aangewezen in een omgevingsverordening niet voor:

- a. een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in de artikelen 11.37, eerste lid, en 11.39, eerste lid, met betrekking tot vogels van bij de omgevingsverordening aangewezen soorten, of hun nesten, rustplaatsen of eieren; of
- b. een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.40, met betrekking tot bij de omgevingsverordening aangewezen middelen, installaties, methoden of vervoermiddelen.

Artikel 11.43. (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn in ministeriële regeling)

1. Vergunningvrije gevallen als bedoeld in artikel 11.42 worden aangewezen in een ministeriële regeling, als:

- a. Onze Minister voor Natuur en Stikstof bevoegd gezag als bedoeld in artikel 11.25, eerste lid, is; of
- b. de flora- en fauna-activiteit wordt verricht door een grondgebruiker om schadeveroorzakende vogels van de volgende soorten te bestrijden:
 - 1°. de Canadese gans (*Branta Canadensis* en *Branta hutchinsii hutchinsii*);
 - 2°. de houtduif (*Columba palumbus*);
 - 3°. de kauw (*Corvus monedula*); of
 - 4°. de zwarte kraai (*Corvus corone corone*).

2. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt in bij ministeriële regeling aangewezen gevallen niet voor een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.38, eerste lid, met betrekking tot:

- a. dode of levende vogels van bij die regeling aangewezen soorten;
- b. gemakkelijk herkenbare delen van deze vogels; of
- c. uit deze vogels verkregen producten.

Artikel 11.44. (begrenzing aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn)

1. Een flora- en fauna-activiteit wordt in een programma, een omgevingsverordening of een ministeriële regeling op grond van artikel 11.41, 11.42 of 11.43 alleen als vergunningvrij geval aangewezen als de activiteit voldoet aan artikel 8.74j, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
2. Het bestrijden door de grondgebruiker van schadeveroorzakende vogels wordt alleen als vergunningvrij geval aangewezen in een omgevingsverordening of een ministeriële regeling op grond van artikel 11.42 of 11.43 en alleen als:
 - a. het bestrijden voldoet aan artikel 8.74j, eerste lid, onder a en c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
 - b. het bestrijden gebeurt op door de grondgebruiker gebruikte gronden, of in of aan door hem gebruikte opstallen, om schade die in het lopende of daarop volgende jaar dreigt op te treden op die gronden, in of aan die opstallen of in het omringende gebied te voorkomen;
 - c. deze schade wordt veroorzaakt door vogels van in de omgevingsverordening of ministeriële regeling genoemde soorten en is aan te merken als:
 - 1°. belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij, of wateren; of
 - 2°. schade aan flora of fauna; en
 - d. voor zover het artikel 11.42 betreft, de in de omgevingsverordening genoemde vogelsoorten:
 - 1°. niet in hun voortbestaan worden bedreigd en niet het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd;
 - 2°. in de provincie schade veroorzaken; en
 - 3°. niet overeenkomen met de in artikel 11.43, eerste lid, onder b, genoemde soorten.
3. Het bestrijden door gemeenten van overlast veroorzakende vogels wordt alleen als vergunningvrij geval aangewezen in een omgevingsverordening op grond van artikel 11.42 en alleen als het bestrijden:
 - a. voldoet aan artikel 8.74j, eerste lid, onder a en c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
 - b. plaatsvindt binnen een in het omgevingsplan of de omgevingsverordening begrensde bebouwingscontour;
 - c. plaatsvindt in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of de veiligheid van het luchtverkeer; en
 - d. betrekking heeft op in de omgevingsverordening genoemde vogelsoorten die:
 - 1°. niet in hun voortbestaan worden bedreigd en niet het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd; en
 - 2°. in de provincie overlast veroorzaken.
4. In een programma, een omgevingsverordening of een ministeriële regeling waarin vergunningvrije gevallen worden aangewezen die betrekking hebben op het vangen of doden van vogels wordt in ieder geval bepaald:
 - a. welke van de middelen, installaties of methoden, bedoeld in de artikelen 8.74p en 8.74q van het Besluit kwaliteit leefomgeving, voor het vangen of doden zijn toegestaan, waarbij alleen middelen, installaties en methoden worden toegestaan die nadelige gevolgen voor het welzijn van dieren voorkomen of, als dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk beperken, waarbij het doden van dieren zoveel mogelijk wordt vermeden;
 - b. voor welke tijd en plaats de aanwijzing geldt;
 - c. voor welke soorten vogels, of voor de nesten, rustplaatsen of eieren van welke soorten vogels, de aanwijzing geldt; en
 - d. op welke wijze het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.
5. Een aanwijzing van vergunningvrije gevallen als bedoeld in het tweede lid geldt ook voor het bestrijden van schadeveroorzakende dieren door de persoon of wildbeheereenheid die daarvoor een door de grondgebruiker verleende schriftelijke en gedagtekende toestemming heeft.

6. De beperking van de omvang van populaties van in het wild levende dieren wordt niet als vergunningvrij aangewezen.

Artikel 11.45. (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn op basis van aangewezen gedragscode)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt in bij ministeriële regeling aangewezen gevallen niet voor flora- en fauna-activiteiten als bedoeld in de artikelen 11.37, eerste lid, en 11.39, eerste lid, die in een bij die regeling aangewezen gedragscode worden beschreven en die:

- a. aantoonbaar worden uitgevoerd in overeenstemming met de gedragscode; en
- b. plaatsvinden in het kader van:
 - 1°. het bestendig beheren of onderhouden van vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, luchthavens, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - 2°. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw,
 - 3°. een bestendig gebruik; of
 - 4°. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

2. Een gedragscode wordt bij ministeriële regeling alleen aangewezen, als:

- a. de daarin beschreven activiteiten voldoen aan artikel 8.74j, eerste lid, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving; en
- b. daarin een wijze van verrichten van activiteiten is beschreven, waarmee naar het oordeel van Onze Minister voor Natuur en Stikstof afdoende is gewaarborgd dat:
 - 1°. geen benutting of economisch gewin plaatsvindt van van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn; en
 - 2°. de activiteiten met betrekking tot die vogels zorgvuldig worden verricht.

3. Activiteiten worden in ieder geval zorgvuldig verricht als:

- a. daarvan geen wezenlijke invloed uitgaat op de soorten waartoe de vogels behoren; en
- b. in redelijkheid alles wordt gedaan of nagelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat:
 - 1°. de vogels worden gedood;
 - 2°. nesten van de vogels worden vernield, beschadigd of weggenomen, of rustplaatsen van vogels worden vernield; en
 - 3°. eieren van de vogels worden vernield.

Artikel 11.46. (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
- b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
- c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
- d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en

- e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

2. Het verbod geldt niet als:

- a. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan artikel 16, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
- b. de activiteit uitvoering geeft aan:
 - 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

3. Onder de soorten, bedoeld in het eerste lid, onder a, worden niet begrepen de soorten, bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn.

Artikel 11.49. (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten habitatrichtlijn in programma)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt niet voor een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in de artikelen 11.46, eerste lid, en 11.47, eerste lid, in gevallen aangewezen in een programma.

2. Het programma:

- a. heeft geheel of ook betrekking op de inrichting, het beheer of het gebruik van een Natura 2000-gebied en bevat maatregelen om de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied te bereiken; of
- b. heeft tot doel, ook met het oog op een evenwichtige en duurzame economische ontwikkeling:
 - 1°. de belasting van natuurwaarden van Natura 2000-gebieden door bepaalde schadelijke factoren te verminderen en de instandhoudingsdoelstellingen te bereiken; of
 - 2°. het beheer, de bescherming, het behoud of het herstel van de van nature in Nederland in het wild voorkomende soorten dieren of planten of de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats of habitats van soorten of het verbeteren van de staat van instandhouding van die soorten; en
- c. wordt vastgesteld door of gezamenlijk met het bestuursorgaan dat, als geen toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, bevoegd is te beslissen op aanvragen om omgevingsvergunningen voor de betrokken flora- en fauna-activiteiten.

Artikel 11.50. (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten habitatrichtlijn in omgevingsverordening)

Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt niet voor een flora- en fauna-activiteit in gevallen aangewezen in een omgevingsverordening:

- a. als bedoeld in de artikelen 11.46, eerste lid, en 11.47, eerste lid, aanhef en onder b, voor dieren of planten van bij de omgevingsverordening aangewezen soorten, of met betrekking tot voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van bij de omgevingsverordening aangewezen soorten; en
- b. als bedoeld in artikel 11.48, met betrekking tot bij de omgevingsverordening aangewezen middelen.

Artikel 11.51. (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten habitatrichtlijn in ministeriële regeling)

1. Vergunningvrije gevallen als bedoeld in artikel 11.50 worden aangewezen in een ministeriële regeling als Onze Minister voor Natuur en Stikstof bevoegd gezag is als bedoeld in artikel 11.25, eerste lid.
2. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt niet voor een in een ministeriële regeling aangewezen flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.47, eerste lid, aanhef en onder a, met betrekking tot dieren of planten van bij de ministeriële regeling aangewezen soorten, of met betrekking tot voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van bij de ministeriële regeling aangewezen soorten.

Artikel 11.52. (begrenzing aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten habitatrichtlijn)

1. Een flora- en fauna-activiteit wordt in een programma, een omgevingsverordening of een ministeriële regeling op grond van artikel 11.49, 11.50 of 11.51 alleen als vergunningvrij geval aangewezen als de activiteit voldoet aan artikel 8.74k, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
2. Het bestrijden door de grondgebruiker van schadeveroorzakende dieren wordt alleen als vergunningvrij geval aangewezen in een omgevingsverordening op grond van artikel 11.50 en alleen als:
 - a. het bestrijden voldoet aan artikel 8.74k, eerste lid, onder a en c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
 - b. het bestrijden gebeurt op door de grondgebruiker gebruikte gronden, of in of aan door hem gebruikte opstallen, om schade die in het lopende of daarop volgende jaar dreigt op te treden in of aan die opstallen of in het omringende gebied te voorkomen;
 - c. deze schade wordt veroorzaakt door dieren van in de omgevingsverordening genoemde soorten en is aan te merken als:
 - 1°. schade aan de wilde flora of fauna, of natuurlijke habitats; of
 - 2°. ernstige schade aan met name gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom; en
 - d. de in de omgevingsverordening genoemde diersoorten:
 - 1°. niet in hun voortbestaan worden bedreigd of dat gevaar lopen; en
 - 2°. in de provincie schade veroorzaken.
3. Het bestrijden door gemeenten van overlast veroorzakende dieren wordt alleen als vergunningvrij geval aangewezen in een omgevingsverordening op grond van artikel 11.50 en alleen als het bestrijden:
 - a. voldoet aan artikel 8.74k, eerste lid, onder a en c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
 - b. plaatsvindt binnen een in het omgevingsplan of de omgevingsverordening begrensde bebouwingscontour;
 - c. plaatsvindt in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of om andere dwingende redenen van groot openbaar belang; en
 - d. betrekking heeft op in de omgevingsverordening genoemde diersoorten die:
 - 1°. niet in hun voortbestaan worden bedreigd of dat gevaar lopen; en
 - 2°. in de provincie overlast veroorzaken.
4. In een programma, een omgevingsverordening of een ministeriële regeling waarin vergunningvrije gevallen worden aangewezen die betrekking hebben op het vangen of doden van dieren, wordt in ieder geval bepaald welke middelen voor het vangen of doden zijn toegestaan en worden alleen middelen toegestaan die nadelige gevolgen voor het welzijn van dieren voorkomen of, als dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk beperken, waarbij het doden van dieren zoveel mogelijk wordt vermeden.

5. Een aanwijzing van vergunningvrije gevallen als bedoeld in het tweede lid geldt ook voor het bestrijden van schadeveroorzakende dieren door de persoon of wildbeheereenheid die daarvoor een door de grondgebruiker verleende schriftelijke en gedagtekende toestemming heeft.
6. De beperking van de omvang van populaties van in het wild levende dieren wordt niet als vergunningvrij aangewezen.

Artikel 11.53. (vergunningvrije gevallen soorten habitatrichtlijn op basis van aangewezen gedragscode)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt in bij ministeriële regeling aangewezen gevallen niet voor flora- en fauna-activiteiten als bedoeld in de artikelen 11.46, eerste lid, en 11.47, eerste lid, aanhef en onder b, die in een bij die regeling aangewezen gedragscode worden beschreven en die:
- a. aantoonbaar worden uitgevoerd in overeenstemming met die gedragscode; en
 - b. plaatsvinden in het kader van:
 - 1°. het bestendig beheren of onderhouden van vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, luchthavens, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - 2°. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw; \
 - 3°. een bestendig gebruik; of
 - 4°. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.
2. Een gedragscode wordt bij ministeriële regeling alleen aangewezen, als:
- a. de daarin beschreven activiteiten voldoen aan artikel 8.74k, eerste lid, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving; en
 - b. daarin een wijze van verrichten van activiteiten is beschreven, waarmee naar het oordeel van Onze Minister voor Natuur en Stikstof afdoende is gewaarborgd dat:
 - 1°. geen benutting of economisch gewin plaatsvindt van dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn, en van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern; en
 - 2°. de activiteiten met betrekking tot die dieren en planten zorgvuldig worden verricht.
3. Activiteiten worden in ieder geval zorgvuldig verricht als:
- a. daarvan geen wezenlijke invloed uitgaat op de soorten waartoe de dieren of de planten behoren; en
 - b. in redelijkheid alles wordt gedaan of nagelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat:
 - 1°. de dieren worden gedood;
 - 2°. voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de dieren worden beschadigd of vernield;
 - 3°. eieren van de dieren worden vernield; en
 - 4°. de planten worden geplukt, afgesneden, ontworteld of vernield.

Artikel 11.54. (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
- a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
 - b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en

- c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.

2. Het verbod geldt niet als:

- a. het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;
- b. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen artikel 8.74I van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
- c. de activiteit deel uitmaakt van:
 - 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

Artikel 11.55. (aanwijzing vergunningvrije gevallen andere soorten in programma)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt niet voor een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.54 in gevallen aangewezen in een programma.

2. Het programma:

- a. heeft geheel of ook betrekking op de inrichting, het beheer of het gebruik van een Natura 2000-gebied en bevat maatregelen om de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied te bereiken; of
- b. heeft tot doel, ook met het oog op een evenwichtige en duurzame economische ontwikkeling:
 - 1°. de belasting van natuurwaarden van Natura 2000-gebieden door bepaalde schadelijke factoren te verminderen en de instandhoudingsdoelstellingen te bereiken; of
 - 2°. het beheer, de bescherming, het behoud of het herstel van de van nature in Nederland in het wild voorkomende soorten dieren of planten of de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats of habitats van soorten of het verbeteren van de staat van instandhouding van die soorten; en
- c. wordt vastgesteld door of gezamenlijk met het bestuursorgaan dat, als geen toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, bevoegd is te beslissen op aanvragen om omgevingsvergunningen voor de betrokken flora- en fauna-activiteiten.

Artikel 11.56. (aanwijzing vergunningvrije gevallen andere soorten in omgevingsverordening)

Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt in in een omgevingsverordening aangewezen gevallen niet voor een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.54 met betrekking tot dieren of planten van bij de omgevingsverordening aangewezen soorten, of met betrekking tot voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van bij de omgevingsverordening aangewezen soorten.

Artikel 11.57. (aanwijzing vergunningvrije gevallen andere soorten in ministeriële regeling)

Vergunningvrije gevallen als bedoeld in artikel 11.56 worden aangewezen in een ministeriële regeling, als:

- a. Onze Minister voor Natuur en Stikstof bevoegd gezag als bedoeld in artikel 11.25, eerste lid, is; of
- b. de flora- en fauna-activiteit wordt verricht door een grondgebruiker voor het bestrijden van schadeveroorzakende dieren van de volgende soorten:
 - 1°. het konijn (*Oryctolagus cuniculus*); of
 - 2°. de vos (*Vulpes vulpes*).

Artikel 11.58. (begrenzing aanwijzing vergunningvrije flora- en fauna-activiteiten andere soorten)

1. Een flora- en fauna-activiteit wordt in een programma, een omgevingsverordening of een ministeriële regeling op grond van artikel 11.55, 11.56, of 11.57 alleen als vergunningvrij geval aangewezen als de activiteit voldoet aan artikel 8.74l, eerste lid, onder a, b en c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

2. Het bestrijden door de grondgebruiker van schadeveroorzakende dieren wordt alleen als vergunningvrij geval aangewezen in een omgevingsverordening of een ministeriële regeling op grond van de artikelen 11.56 en 11.57 en alleen als:

- a. het bestrijden voldoet aan artikel 8.74l, eerste lid, onder a en c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
- b. het bestrijden gebeurt op door de grondgebruiker gebruikte gronden of in of aan door hem gebruikte opstallen, om schade die in het lopende of daarop volgende jaar dreigt op te treden op deze gronden, in of aan deze opstallen, of in het omringende gebied te voorkomen;
- c. deze schade wordt veroorzaakt door dieren van in de omgevingsverordening of ministeriële regeling genoemde soorten en behoort tot in de omgevingsverordening of ministeriële regeling omschreven categorieën van schade; en
- d. voor zover het artikel 11.56 betreft, de in de omgevingsverordening genoemde diersoorten:
 - 1°. niet in hun voortbestaan worden bedreigd of dat gevaar lopen;
 - 2°. in de provincie schade veroorzaken; en
 - 3°. niet overeenkomen met de in artikel 11.57, onder b, genoemde soorten.

3. Het bestrijden door gemeenten van overlast veroorzakende dieren wordt alleen als vergunningvrij geval aangewezen in een omgevingsverordening op grond van artikel 11.56 en alleen als het bestrijden:

- a. voldoet aan artikel 8.74l, eerste lid, onder a en c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
- b. plaatsvindt binnen een in het omgevingsplan of de omgevingsverordening begrensde bebouwingscontour;
- c. plaatsvindt in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid, of om een bij de omgevingsverordening omschreven ander algemeen belang; en
- d. betrekking heeft op in de omgevingsverordening genoemde diersoorten die:
 - 1°. niet in hun voortbestaan worden bedreigd of dat gevaar lopen; en
 - 2°. in de provincie overlast veroorzaken.

4. In een programma, een omgevingsverordening of een ministeriële regeling waarin vergunningvrije gevallen worden aangewezen die betrekking hebben op het doden of vangen van dieren, wordt in ieder geval bepaald welke middelen daarvoor zijn toegestaan, waarbij alleen middelen worden toegestaan die nadelige gevolgen voor het welzijn van dieren voorkomen of, als dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk beperken, waarbij het doden van dieren zoveel mogelijk wordt vermeden.

5. In een programma, een omgevingsverordening of een ministeriële regeling waarin vergunningvrije gevallen worden aangewezen die betrekking hebben op het doden of vangen van wilde zwijnen, reeën, damherten of edelherten wordt bepaald:

- a. dat dit niet door middel van drijven plaatsvindt; en
- b. of en onder welke voorwaarden een methode is toegestaan, waarbij één persoon wilde zwijnen opzettelijk verontrust met het oogmerk deze dieren binnen het schootsveld van één geweerdrager te drijven, opdat deze de dieren kan doden, en waarbij geen hond wordt ingezet.

6. Een aanwijzing als bedoeld in het tweede lid geldt ook voor het bestrijden van schadeveroorzakende dieren door de persoon of wildbeheereenheid die daarvoor een door de grondgebruiker verleende schriftelijke en gedagtekende toestemming heeft.

7. De beperking van de omvang van populaties van in het wild levende dieren wordt niet aangewezen als vergunningvrij geval.

Artikel 11.59. (vergunningvrije gevallen andere soorten op basis van aangewezen gedragscode)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 11.54, geldt niet voor bij ministeriële regeling aangewezen gevallen van activiteiten die in een bij die regeling aangewezen gedragscode worden beschreven en die:

- a. aantoonbaar worden uitgevoerd in overeenstemming met die gedragscode; en
- b. plaatsvinden in het kader van:
 - 1°. het bestendig beheren of onderhouden van vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, luchthavens, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - 2°. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
 - 3°. een bestendig gebruik; of
 - 4°. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

2. Een gedragscode wordt bij ministeriële regeling alleen aangewezen als:

- a. de daarin beschreven activiteiten voldoen aan artikel 8.74I, eerste lid, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving; en
- b. een wijze van verrichten van activiteiten is beschreven, waarmee naar het oordeel van Onze Minister voor Natuur en Stikstof afdoende is gewaarborgd dat:
 - 1°. geen benutting of economisch gewin van dieren en planten van de soorten, genoemd in bijlage IX, die zich bevinden in hun natuurlijke verspreidingsgebied plaatsvindt; en
 - 2°. de activiteiten met betrekking tot die dieren en planten zorgvuldig worden verricht.

3. Activiteiten worden in ieder geval zorgvuldig verricht als:

- a. daarvan geen wezenlijke invloed uitgaat op de soorten, genoemd in bijlage IX, die zich bevinden in hun natuurlijke verspreidingsgebied, waartoe de dieren of planten behoren; en
- b. in redelijkheid alles wordt gedaan of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat:
 - 1°. die dieren worden gedood;
 - 2°. voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van die dieren worden beschadigd of vernield;
 - 3°. eieren van die dieren worden vernield; of
 - 4°. die planten worden geplukt, afgesneden, onworteld of vernield.

Artikel 11.111. (activiteiten)

1. Deze afdeling gaat over het vellen van houtopstanden en het herbeplanten van grond na het vellen van houtopstanden of nadat een houtopstand op een andere manier teniet is gegaan, en over handel in en bezit van hout of houtproducten.
2. De afdeling gaat niet over:
 - a. houtopstanden binnen de in het omgevingsplan aangewezen bebouwingscontour houtkap, bedoeld in artikel 5.165b van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
 - b. houtopstanden op erven of in tuinen;
 - c. bomen en struiken die specifiek voor het oogsten van fruit, noten of vruchten worden geteeld;
 - d. houtopstanden die windschermen om boomgaarden vormen;
 - e. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, als deze niet ouder zijn dan 20 jaar;
 - f. kweekgoed;
 - g. uit populieren of wilgen bestaande:
 - 1°. wegbeplantingen;
 - 2°. beplantingen langs waterwegen; en
 - 3°. eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
 - h. het dunnen van een houtopstand voor de bevordering van de groei van de overblijvende houtopstand;
 - i. uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, als zij:
 - 1°. ten minste eens per 10 jaar worden geoogst;
 - 2°. bestaan uit minstens 10.000 stoven per ha per beplantingseenheid, die bestaat uit aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan 2 m; en
 - 3°. zijn aangelegd na 1 januari 2013; en
 - j. houtopstanden die een kleinere oppervlakte grond beslaan dan 10 a, of bestaan uit een rijbeplanting die 20 of minder bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

Artikel 11.116. (specifieke zorgplicht)

Degene die een activiteit als bedoeld in artikel 11.111, eerste lid, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.112, is verplicht:

- a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

Artikel 11.119. (maatwerkvoorschriften)

1. Een maatwerkvoorschrift kan worden gesteld over artikel 11.116 en paragraaf 11.3.2.
2. Met een maatwerkvoorschrift kan worden afgeweken van de artikelen 11.123 en 11.124 en paragraaf 11.3.2, tenzij anders is bepaald.

Artikel 11.126. (melding: vellen houtopstanden)

1. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen zonder dit ten minste vier weken maar niet eerder dan een jaar voor het begin daarvan te melden.
2. Dit artikel is niet van toepassing op het periodiek vellen van griend- of hakhout.

Artikel 11.129. (plicht tot herbepanting)

1. Als een houtopstand geheel of gedeeltelijk is gevelde, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of als een houtopstand op een andere manier teniet is gegaan, wordt zorg gedragen voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbepanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand.
2. Binnen drie jaar na de herbepanting wordt de bepanting die niet is aangeslagen vervangen.
3. Degene die de eigendom overdraagt van grond waarvoor een plicht tot herbepanting geldt, of een beperkt recht op die grond vestigt of overdraagt, stelt de verkrijger op de hoogte van de plicht tot herbepanting en neemt die plicht uitdrukkelijk op in de akte van levering.

Artikel 11.130. (afbakening mogelijkheid maatwerk: herbepanting)

Het met een maatwerkvoorschrift toestaan van herbepanting op andere grond dan de grond, bedoeld in artikel 11.129, eerste lid, kan:

- a. als gedeputeerde staten bevoegd zijn: alleen als de herbepanting voldoet aan bij omgevingsverordening gestelde eisen; en
- b. als Onze Minister voor Natuur en Stikstof bevoegd is: alleen als:
 - 1°. de grond die de eigenaar wil beplanten in hetzelfde gebied ligt als dat waar de gevelde houtopstand zich bevond, waarbij wordt aangesloten bij de voor de toepassing van deze bepaling bij ministeriële regeling vastgestelde gebiedsindeling;
 - 2°. de grond die de eigenaar wil beplanten niet van mindere kwaliteit is dan die waarop de gevelde houtopstand zich bevond;
 - 3°. de grond die de eigenaar wil beplanten ten minste een gelijke oppervlakte heeft als die waarop de gevelde houtopstand zich bevond;
 - 4°. de gevelde houtopstand geen deel uitmaakte van een boskern; en
 - 5°. de belangen van de landbouw en de bosbouw niet worden geschaad.

Artikel 11.131. (uitzondering op melding vellen houtopstand en plicht tot herbepanting)

1. De artikelen 11.126 en 11.129 zijn niet van toepassing op:
 - a. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van:
 - 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn;
 - b. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van:

- 1°. een maatwerkvoorschrift of een maatwerkregel die de verplichting bevat de preventieve of herstelmaatregelen te treffen die nodig zijn voor het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied;
- 2°. een maatwerkvoorschrift verbonden aan een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit of een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit; of
- 3°. regels gesteld in een ministeriële regeling of omgevingsverordening als bedoeld in de artikelen 11.19, 11.20, 11.42, 11.43, 11.50, 11.51, 11.56 en 11.57;
- c. het vellen van houtopstanden voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;
- d. het vellen van houtopstanden en herbeplanten aantoonbaar wordt uitgevoerd in overeenstemming met de wijze die is beschreven in een bij ministeriële regeling aangewezen gedragscode; of
- e. het vellen van een houtopstand, als:
 - 1°. het vellen is te beschouwen als een activiteit als bedoeld in artikel 4.12, tweede lid, onder a tot en met k, van het Omgevingsbesluit of als een onderdeel van die activiteit;
 - 2°. de houtopstand niet is aangelegd om te voldoen aan artikel 11.129, eerste lid, artikel 4.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming of artikel 3, eerste lid, van de Boswet;
 - 3°. voordat tot aanleg van de houtopstand was overgegaan, aan Onze Minister voor Natuur en Stikstof kennis is gegeven van het tijdstip en de plaats van de aanleg en die Minister de ontvangst van de kennisgeving heeft bevestigd; en
 - 4°. de houtopstand blijkens de kennisgeving binnen een periode van 40 jaar na het op het formulier vermelde tijdstip van aanleg in zijn geheel zou worden geveld.

2. De gedragscode, bedoeld in het eerste lid, onder d, waarborgt dat:

- a. geen afbreuk wordt gedaan aan bijzondere natuurwaarden of landschappelijke waarden;
- b. de te vellen houtopstanden geen deel uitmaken van een boskern;
- c. herbeplanting op een bosbouwkundig verantwoorde wijze plaatsvindt;
- d. de grond waarop herbeplanting plaatsvindt ten minste dezelfde kwaliteit heeft als de grond waarop de gevelde houtopstand zich bevond; en
- e. de grond waarop de herbeplanting plaatsvindt ten minste een gelijke oppervlakte heeft als de grond waarop de gevelde houtopstand zich bevond.

Besluit kwaliteit leefomgeving

Artikel 3.63. (aanwijzing – gevallen waarin)

Een besluit tot aanwijzing van een bijzonder nationaal natuurgebied als bedoeld in artikel 2.44, tweede lid, van de wet wordt alleen genomen, als:

- a. het gebied is opgenomen op een lijst als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van de habitatrichtlijn;
- b. het gebied onderwerp is van een procedure als bedoeld in artikel 5 van de habitatrichtlijn;
- c. in het gebied leefgebieden voor vogels, natuurlijke habitats of habitats van soorten worden ontwikkeld of verbeterd ter uitvoering van een compenserende maatregel als bedoeld in artikel 8.74b, tweede lid, onder c, of 10.24, tweede lid, onder c; of
- d. bescherming van het gebied nodig is voor:
 - 1°. de instandhouding of het herstel van biotopen en leefgebieden voor in Nederland natuurlijk in het wild levende vogelsoorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten; of
 - 2°. het behoud of herstel van een gunstige staat van instandhouding van de natuurlijke habitats, de habitats van soorten of de soorten, genoemd in respectievelijk bijlage I, II, IV of V bij de habitatrichtlijn.

Artikel 3.64. (eisen aanwijzingsbesluit)

1. Een besluit tot aanwijzing van een bijzonder nationaal natuurgebied als bedoeld in artikel 2.44, tweede lid, van de wet bevat instandhoudingsdoelstellingen voor in ieder geval:
 - a. de leefgebieden voor vogelsoorten, voor zover nodig ter uitvoering van de vogelrichtlijn; of
 - b. de natuurlijke habitats en de habitats van soorten, voor zover nodig ter uitvoering van de habitatrichtlijn.
2. In het besluit wordt de geometrische begrenzing van het gebied vastgelegd.

Artikel 7.6. (aanwijzing en begrenzing natuurnetwerk Nederland)

1. Bij omgevingsverordening worden de gebieden die het natuurnetwerk Nederland, bedoeld in artikel 2.44, vierde lid, van de wet, vormen, aangewezen en wordt de geometrische begrenzing daarvan vastgelegd.
2. De militaire terreinen OT De Haar, OT De Vlasakkers, OT Havelte West, OT Leusderheide, OT Marnewaard en OT Oirschotse Heide, genoemd in bijlage XIV, onder A, waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd, maken geen deel uit van het natuurnetwerk Nederland.

Artikel 7.7. (wezenlijke kenmerken en waarden)

1. Bij omgevingsverordening worden de wezenlijke kenmerken en waarden vastgesteld van de gebieden, bedoeld in artikel 7.6, eerste lid.
2. De wezenlijke kenmerken en waarden, waartoe ook potentiële natuurwaarden en de daarvoor vereiste bodem- en watercondities kunnen behoren, worden bepaald met inachtneming van in ieder geval de doelstellingen, bedoeld in artikel 2.18, eerste lid, onder g, van de wet.

Artikel 8.74b. (beoordelingsregels Natura 2000-activiteit)

1. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een Natura 2000-activiteit, wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als uit de passende beoordeling, bedoeld in artikel 16.53c, eerste lid, van de wet, de zekerheid is verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten.
2. In afwijking van het eerste lid kan, ondanks het feit dat uit de passende beoordeling de vereiste zekerheid niet is verkregen, de omgevingsvergunning worden verleend, als is voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. er zijn geen alternatieve oplossingen;
 - b. het project is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard; en
 - c. de nodige compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.
3. Als het project significante gevolgen kan hebben voor een prioritair type natuurlijke habitat of een prioritaire soort in een Natura 2000-gebied, geldt, in afwijking van het tweede lid, onder b, de voorwaarde dat het project nodig is vanwege:
 - a. argumenten die verband houden met de gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijke gunstige effecten; of

- b. andere dwingende redenen van groot openbaar belang, als de procedure van artikel 10.6d van het Omgevingsbesluit is toegepast.

Artikel 8.74j. (beoordelingsregels flora- en fauna-activiteit: soorten vogelrichtlijn)

1. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, 11.38, eerste lid, 11.39, eerste lid, of 11.40 van het Besluit activiteiten leefomgeving, wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als:
 - a. er geen andere bevredigende oplossing dan het verrichten van de activiteit bestaat;
 - b. de activiteit nodig is:
 - 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - 2°. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - 3°. voor het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4°. ter bescherming van flora en fauna;
 - 5°. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt; of
 - 6°. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
 - c. de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van deze soort.
2. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving tot beperking van de omvang van een populatie van vogels, worden bij de toepassing van het eerste lid, aanhef en onder b, alleen de belangen, bedoeld in dat onderdeel, onder 1° tot en met 4°, in aanmerking genomen.
3. Een omgevingsvergunning als bedoeld in het tweede lid wordt alleen verleend aan een faunabeheereenheid, tenzij de noodzaak ontbreekt voor het verrichten van de activiteit door tussenkomst van een faunabeheereenheid. In dat geval kan de omgevingsvergunning ook worden verleend aan een wildbeheereenheid of aan anderen.
4. Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.40, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving die betrekking heeft op het gebruik van motorboten op open zee wordt alleen verleend als is voldaan aan de voorwaarden, genoemd in bijlage IV, onder b, tweede gedachtestreepje, tweede zin, bij de vogelrichtlijn.

Artikel 8.74k. (beoordelingsregels flora- en fauna-activiteit: soorten habitatrichtlijn)

1. Voor zover een aanvraag een omgevingsvergunning betrekking heeft op een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, 11.47, eerste lid, of 11.48 van het Besluit activiteiten leefomgeving, wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als:
 - a. er geen andere bevredigende oplossing voor het verrichten van de activiteit bestaat;
 - b. de activiteit nodig is:
 - 1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2°. voor het voorkomen van ernstige schade aan met name gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;

3°. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

4°. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daarvoor benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of

5°. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, respectievelijk een beperkt bij de omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben; en

- c. de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

2. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving tot beperking van de omvang van een populatie van dieren van soorten als bedoeld in dat lid, worden bij de toepassing van het eerste lid, aanhef en onder b, alleen de belangen, bedoeld in dat onderdeel onder 1°, 2° en 3°, in aanmerking genomen.

3. Een omgevingsvergunning als bedoeld in het tweede lid wordt alleen verleend aan een faunabeheereenheid, tenzij de noodzaak ontbreekt voor het verrichten van de activiteiten door tussenkomst van een faunabeheereenheid. In dat geval kan de omgevingsvergunning ook worden verleend aan een wildbeheereenheid of aan anderen.

Artikel 8.74I. (beoordelingsregels flora- en fauna-activiteit: andere soorten)

1. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.54 van het Besluit activiteiten leefomgeving, wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als:

- a. er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- b. de activiteit nodig is:
 - 1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2°. voor het voorkomen van ernstige schade aan met name gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3°. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - 4°. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daarvoor benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
 - 5°. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, respectievelijk een beperkt bij de omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
 - 6°. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - 7°. voor het voorkomen van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;

- 8°. voor het beperken van de omvang van de populatie van in het wild levende dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - 9°. voor het voorkomen of bestrijden van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - 10°. in het kader van een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - 11°. in het kader van het bestendig beheren of onderhouden van vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, luchthavens, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - 12°. in het kader van het bestendig beheren of onderhouden van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied; of
 - 13°. in het algemeen belang; en
- c. de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

2. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.54, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving tot beperking van de omvang van een populatie van dieren van soorten als bedoeld in dat lid, worden bij de toepassing van het eerste lid, aanhef en onder b, alleen de belangen, genoemd in dat onderdeel onder 1°, 2°, 3°, 7°, 9° en 13°, in aanmerking genomen.

3. Een omgevingsvergunning als bedoeld in het tweede lid wordt alleen verleend aan een faunabeheereenheid, tenzij de noodzaak ontbreekt voor het verrichten van de activiteiten door tussenkomst van een faunabeheereenheid. In dat geval kan de omgevingsvergunning ook worden verleend aan een wildbeheereenheid of aan anderen.

Artikel 10.24. (passende beoordeling plannen Natura 2000)

1. Een plan als bedoeld in artikel 6, derde lid, van de habitatrichtlijn wordt alleen vastgesteld, als uit de passende beoordeling, bedoeld in artikel 16.53c, eerste lid, van de wet, de zekerheid is verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten.

2. In afwijking van het eerste lid kan, als uit de passende beoordeling de vereiste zekerheid niet is verkregen, het plan toch worden vastgesteld, als is voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. er zijn geen alternatieve oplossingen;
- b. het plan is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard; en
- c. het plan bevat de nodige compenserende maatregelen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.

3. In afwijking van het tweede lid, aanhef en onder b, geldt, als het plan significante gevolgen kan hebben voor een prioritair type natuurlijke habitat of een prioritaire soort in een Natura 2000-gebied, de voorwaarde dat het plan nodig is vanwege:

- a. argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, met de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijke gunstige effecten; of
- b. andere dwingende redenen van groot openbaar belang, als de procedure van artikel 10.6d van het Omgevingsbesluit is toegepast.

